

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
ОВЛАШЋЕНИ РЕВИЗОР
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2022. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 10:
НАПРЕДНО УПРАВЉАЧКО РАЧУНОВОДСТВО

I - ЕСЕЈИ

Есеј број 1 - О КОНЦЕПТУ „ЛИН“ РАЧУНОВОДСТВА

Смјернице за одговор:

Образложити појам и претпоставке употребе концепта „лин“ рачуноводства; објаснити основу за примјену „лин“ рачуноводства (појелу пословног процеса на токове вриједности); навести и образложити фазе поједностављења „класичног рачуноводства“, с циљем његовог прилагођавања „лин“ производном окружењу; објаснити основне карактеристике обрачуна трошкова тока вриједности; навести и укратко објаснити предности и недостатке „лин“ концепта рачуноводства;

Есеј број 2:

Везано за улогу Менаџерског рачуноводства код доношења одлука образложите слиједиће:

- a) Образложити значај релевантности код доношења одлука и тзв. „Sunk“ трошкове и наведите за оба појма по један примјер (5 бодова)**
- b) Наведите потенцијалне проблеме у анализи релевантних трошкова (5 бодова)**
- c) Објасните стратешке и квалитативне факторе, трошкове опортунитета и ограничења капацитета везано за одлучивање и дајте примјере (5 бодова)**
- d) Објасните појмове: „incremental costs“ и „diferential costs“, и дајте примјер (5 бодова)**

ОЧЕКИВАНИ ОДГОВОРИ:

II - ЗАДАЦИ

Задатак број 1

Предузеће „А“ има сљедеће финансијске показатеље за посљедње двије године:

Елементи анализе	2019. година	2020. година
Приходни од продаје	2.200.000 н.ј.	2.450. 000 н.ј.
Трошкови:		
Претходна контрола процеса	18.800 н.ј.	16.500 н.ј.
Отпад	19.300 н.ј.	18.500 н.ј.
Обука из области квалитета	130.000 н.ј.	198.000 н.ј.
Поправке по основу гаранција	48.000 н.ј.	43.000 н.ј.
Тестирање опреме	70.000 н.ј.	70.000 н.ј.
Обраде жалби купаца	34.000 н.ј.	28.000 н.ј.
Поновна обрада	185.000 н.ј.	170.000 н.ј.
Превентивно одржавање	95.000 н.ј.	135.000 н.ј.
Контрола материјала	48.000 н.ј.	65.000 н.ј.
Тестирање на терену	124.000 н.ј.	94.000 н.ј.

I Износ превентивних трошкова квалитета, трошкова мјерења (контроле, оцјењивања) квалитета, трошкови интерних пропуста и трошкови екстерних пропуста у 2020. години (према наведеном редослиједу) износе (одговор потврдити одговарајућом калкулацијом):

- а) 398.000 н.ј.; 180.500 н.ј.; 216.500 н.ј.; 43.000 н.ј.
- б) 349.500 н.ј.; 229.000 н.ј.; 231.500 н.ј.; 28.000 н.ј.
- в) 349.500 н.ј.; 229.000 н.ј.; 188.500 н.ј.; 71.000 н.ј.
- г) 414.500 н.ј.; 164.000 н.ј.; 188.500 н.ј.; 71.000 н.ј.

Тачно урађен дио задатка - 6 бодова

II Процентуално учешћа превентивних трошкова квалитета, трошкова мјерења (контроле, оцјењивања) квалитета, трошкови интерних пропуста и трошкова екстерних пропуста у приходима од продаје, у 2020. години, износи (добијене резултате заокружити на двије децимале):

- а) 16,92%; 6,69%; 7,69%; 2,90%,
- б) 14,27%; 9,35%; 7,69%; 2,90%,
- в) 14,27%; 9,35%; 9,45%; 1,14%,
- г) 16,24%; 7,37%; 8,84%; 1,76%.

Тачно урађен дио задатка - 6 бодова

III У односу на 2019. годину, у 2020. години:

- а) трошкови екстерних пропуста су смањени, а трошкови интерних пропуста су повећани,
- б) трошкови мјерења квалитета су мањи,
- в) превентивни трошкови квалитета су расли, што је омогућило да се смање трошкови интерних и екстерних пропуста,
- г) укупни трошкови квалитета су мањи.

Тачно урађен дио задатка - 8 бодова

Доказ за одговоре: I, II, III, уз претпоставку да су приходи од продаје у 2019. години износили 2.200.000 н.ј., те да су у 2020. години износили 2.450.000 н.ј.

Задатак број 2

Предузеће „QDELTA“ производи дигиталне сатове и припрема буџет за животни циклус производа за нови сат, МХ 3. Развој новог сата треба да почне у кратком времену. Процјене везане за МХ 3 су сљедеће:

Животни циклус јединица произведених и продатих	400.000 ком.
Продајна цијена по сату	50 КМ
Трошкови животног циклуса	
Истраживање и развој и трошкови дизајнирања	1.200.000 КМ
Производња	
Варијабилни трошкови по сату	15 КМ
Варијабилни трошкови по серији	600 КМ
Број сатова у серији	500 ком.
Фиксни трошкови	1.800.000 КМ
Маркетинг	
Варијабилни трошкови по сату	3,20 КМ
Фиксни трошкови	1.000.000 КМ
Дистрибуција	
Варијабилни трошкови по серији	280 КМ
Број сатова у серији за дистрибуцију	160 ком.
Фиксни трошкови	720.000 КМ
Трошкови услуга купцима по сату	1,50 КМ

Игноришите временску вриједност новца.

Урадите сљедеће:

- Израчунајте за планирани животни циклус оперативну добити за нови сат. (5 бодова)
- Који проценат од планираних укупних трошкова животног циклуса производа ће настати на крају фазе истраживања, развоја и дизајнирања? Анализа открива да ће 80% од планираних укупних трошкова животног циклуса нових сатова бити фиксирани на крају фазе истраживања, развоја и дизајнирања. Које импликације ова сазнања имају на управљање трошковима за МХ3? (5 бодова)
- Одјел за истраживање тржишта процјењује да би смањење цијене МХ3 за 3 КМ повећало за животни циклус продатих јединица за 10%. Уколико би се продаја јединица повећала за 10%, предузеће планира да повећа величину серија за производњу и дистрибуцију за 10% такођер. Претпоставимо да сви варијабилни трошкови по сату, варијабилни трошкови по серији и фиксни трошкови остају исти. Да ли би „QDELTA“ требао да смањи цијену МХ3 за 3 КМ? Израдите калкулације? (10 бодова)

РЈЕШЕЊЕ:

Задатак број 3

Предузеће „ДОМУС“, производи три производа П1, П2 и П3. П1 се продаје углавном домаћинствима, П2 је напреднија верзија производа намијењена ширем кругу корисника, а П3 је усавршенија верзија углавном намијењена пословним људима. Познати су буџетирани и стварни подаци за текућу годину:

Буџетирани подаци:

Буџет	П1	П2	П3	УКУПНО
Продајна цијена по јединици	2.400	1.600	10.000	
Варијабилни трошкови по јединици	1.400	1.000	6.000	
Обим продаје	1.400	200	400	2.000
Продајни микс (према обиму у %)	70	10	20	100

Стварни подаци

Стварни резултати	П1	П2	П3	УКУПНО
Продајна цијена по јединици	2.200	1.300	7.000	
Варијабилни трошкови по јединици	1.000	800	5.000	
Обим продаје	1.500	300	200	2.000
Продајни микс (према обиму)	75	15	10	100

Урадите слиједеће анализе одступања и изведите одговарајуће закључке:

- а) варијанса фиксног буџета (4 бода)**
- б) варијансу флексибилног буџета (4 бода)**
- с) варијансу обима продаје (4 бода)**
- д) варијансу продајног микса (4 бода)**
- е) варијансу количине продаје (4 бода)**

РЈЕШЕЊЕ: